

Povjerenstvo za zakonodavstvo, kolektivne pregovore i zaštitu prava

Sukladno članku 37. Poslovnika o radu Gospodarsko-socijalnog vijeća i njegovih radnih tijela, a u vezi članka 28. Poslovnika, Povjerenstvo za zakonodavstvo, kolektivne pregovore i zaštitu prava na 31. sjednici održanoj 28. listopada 2013. godine razmatralo je **Prijedlog zakona o zaštiti na radu.**

Na osnovi rasprave i izjašnjavanja pojedinih članova utvrđeno je sljedeće

MIŠLJENJE

1. Sindikalne središnjice ne podržavaju Prijedlog zakona o zaštiti na radu u predloženom obliku te će dostaviti izdvojeno mišljenje.
2. Hrvatska udruga poslodavaca uvjetno podržava Prijedlog zakona o zaštiti na radu te ostaje pri izdvojenom mišljenju s prethodne sjednice Povjerenstva.
3. Hrvatska udruga poslodavaca i sindikalne središnjice predlažu osnivanje samostalnog Zavoda za zdravstveno osiguranje zaštite zdravlja na radu.

IZDOJENO MIŠLJENJE HRVATSKE UDRUGE POSLODAVACA

Prijedlog zakona o zaštiti na radu podržava se uvjetno tj. ukoliko se u izradu svih pravilnika vezanih uz Zakon uključe predstavnici socijalnih partnera, kako bi se Zakon mogao sagledati u cjelini te ukoliko svi Pravilnici budu pripremljeni i usuglašeni sa socijalnim partnerima prije slanja Prijedloga Zakona u drugo čitanje.

Zakon je potrebno dodatno uskladiti i popraviti u nomotehničkom dijelu, ali i sadržajno, sukladno dostavljenim primjedbama.

IZDOJENO MIŠLJENJE SINDIKALNIH SREDIŠNJICA

Ne podržavamo upućivanje Nacrta prijedloga Zakona o zaštiti na radu kojeg smo primili 21. listopada 2013. godine, u zakonodavnu proceduru i **protivimo se njegovom donošenju.**

I.

Predloženi Nacrt prijedloga Zakona o zaštiti na radu nije rezultat rada osnovane tripartitne radne grupe, jer je dogovoreni sadržaj Nacrta prijedloga Zakona, nakon završetka rada radne grupe izmijenjen, bez suglasja socijalnih partnera i to ne samo u području interesnih pitanja, već i šire.

Nacrt prijedloga Zakona je nomotehnički i sadržajno loš.

II.

Nije zadržano sadašnje uređenje **izbora odnosno imenovanja povjerenika radnika za zaštitu na radu** iako smo upozoravali da prema odredbi članka 1. stavak 3. okvirne Direktive

89/391/EEZ o zaštiti na radu odredba članka 77. važećeg Zakona o zaštiti na radu, predstavlja stečena prava, odnosno „postojeće nacionalne odredbe“ kako ih zove Direktiva. Članak 1. stavak 3. Direktive glasi: „Ova Direktiva ne treba dovoditi u pitanje postojeće ili buduće nacionalne odredbe i odredbe Zajednice koju su povoljnije za zaštitu sigurnosti i zdravlja radnika na radu“. Također je u preambuli te Direktive, kao i Direktive 92/85/EEZ navedeno: „Budući da ova Direktiva ne opravdava smanjivanje već postignute razine zaštite u pojedinim državama članicama, države članice su se, u skladu s Ugovorom, obvezale poboljšavati uvjete na tom području i usklađivati ih, istovremeno održavajući već postignuta poboljšanja.“

Također je člankom 3. Konvencije MOR-a br. 135 o zaštiti predstavnika radnika u poduzeću i pogodnostima koje bi im trebalo osigurati propisano da se pod izrazom „predstavnici radnika“ odnosi na osobe koje su priznate kao takve nacionalnim zakonima ili praksom bez obzira jesu li oni – sindikalni predstavnici, a to su predstavnici koji su imenovali ili izabrali sindikati ili članovi tih sindikata; ili izabrani predstavnici, a to su predstavnici koji su slobodno izabrali radnici u poduzeću. Dok se člankom 5. iste Konvencije propisuje obveza poduzimanja mjera kojim će se osigurati da postojanje izabranih predstavnika se ne koristi za slabljenje položaja zainteresiranih sindikata ili njihovih predstavnika.

Dosadašnja dobra praksa u Republici Hrvatskoj pokazuje da imenovanje povjerenika radnika za zaštitu na radu ide u korist i poslodavcima jer u tom slučaju ne snose troškove izbora. Također, dosadašnja praksa u RH pokazuje da izabranih povjerenika radnika za zaštitu na radu nema, pa prijedlog predlagatelja Zakona smatramo načinom da se isključi sudjelovanje radnika u području zaštite na radu.

Također, u članku 73. stavak 2. u kojem se propisuje obveza poslodavca da osigura uvjete za nesmetano obnašanje dužnosti povjerenika radnika na zaštitu na radu i njihovog koordinatora, u skladu s općim propisima o radu kojima su propisani uvjeti za rad radničkog vijeća, u okolnostima donošenja novog Zakona o radu, ovakvu odredbu smatramo nepreciznom odredbom koja otvara novu pravnu prazninu, jer je u ovom trenutku nepoznat sadržaj novog budućeg Zakona o radu i prava koja će povjerenik radnika za zaštitu na radu uživati uz supsidijarnu primjenu odredbi o uvjetima za rad radničkog vijeća. Uvjete za rad predstavnika radnika za zaštitu na radu u smislu da se ti poslovi i osposobljavanje obavljaju za vrijeme radnog vremena i na trošak poslodavca, treba propisati ovim Zakonom kako bi zlouporaba u praksi bilo što manje.

ZAJEDNIČKI PRIJEDLOG HUP-a I SINDIKALNIH SREDIŠNJICA

Predlaže se da predlagatelj Zakona inicira prema nadležnim tijelima osnivanje posebnog Zavoda po uzoru na ranije osnovani Zavod za zdravstveno osiguranje zaštite zdravlja na radu koji je ukinut krajem 2010.g., a sukladno ovoj inicijativi socijalnih partnera.

Naime, prema prijedlogu Zakona vidljivo je kako neće doći do promjene u sustavu osiguranja radnika od nezgoda na radu, profesionalnih bolesti i specifične zdravstvene zaštite te i dalje ostaje obveza poslodavaca da uplaćuju doprinos od 0,5% za svakog radnika za zaštitu na radu sukladno Zakonu o doprinosima.

Prijedlog za osnivanjem Zavoda vezan je uz problem netransparentnosti u trošenju sredstava od uplaćenih doprinosa koja uplaćuju poslodavci po ovoj osnovi. Iz podataka koji su javno objavljeni ta su sredstva za 2012.g. iznosila 573.854.272 kuna, namjenski je potrošeno (za specifičnu zdravstvenu zaštitu, naknade za bolovanja i isplate osiguranja za naknade za ozljede na radu i profesionalne bolesti) 294.118.156 kuna, dok se za 279.736.116 kuna ne zna u koju su svrhu utrošene.

Predlažemo formiranje Zavoda kakav je postojao i koji je počeo davati dobre rezultate i u smislu ulaganja u prevenciju i u smislu uspostave sustava „bonus/malus“, a koji je sustav kao željeni model najavio i predlagatelj.

Napominjemo da osnivanje posebnog Zavoda ne iziskuje dodatne troškove i zapošljavanja u javnoj upravi, budući da su zaposlenici ukinutog Zavoda raspoređeni u druga tijela javne uprave.

**Zamjenica koordinatorice
Povjerenstva**

Admira Ribičić, v.r.